

EKSISTENS

1.000 århusianere pendlede på arbejde i København i 2005 Til sammenligning pendlede omtrent 800 københavnere til deres arbejdsplads i Århus.

Kendisreligion: Det er blevet trendy at være buddhist. Flere kendte danskere bekender sig til religionen, men er Buddha mon stolt over at være cool?

Cool karma

Af GERD LAUGESEN

Kronikerstjernen Anne Louise Hassing er det, skuespilleren Mia Lyhne er det, Master Fatman, Anders "Anden" Matthesen og fhv. chefredaktør Erik Meier Carlsen og Hummel-direktør Christian Stadil er det. Hollywoodkendisser som Richard Gere, rockidoler som Leonard Cohen og Beat-poeter som Allen Ginsberg er det også.

De er kendte – og det er kendt, at de er buddhister. Det er ikke længere sex, drugs & rock'n'roll, der er en del af det at være kendis, det er mere Buddha, chant & chai. Der dyrkes tantra og zen – ved Buddha, det er cool karma.

Hvorfor er der så mange kendte, der kalder sig buddhister?

»Det giver et godt image. Det sender associationer til noget fredeligt. Samtidig brander man sig på, at man ikke blot er overfladisk, men har dybde i tilværelsen og gerne vil gøre noget for andre,« siger Jørn Borup, religionsforsker ved Afdeling for Religionsvidenskab ved Aarhus Universitet.

I 2005 udkom hans bog: "Dansk dharma – buddhisme og buddhister i Danmark".

Jørn Borup mener, at alle, der kalder sig for buddhister, er buddhister. Men der er forskel på seriositet.

»Nogle engagerer sig dybt og fuld-blodsagtigt, mens andre er mere overfladiske og periodiske og chanter en gang imellem for at få lidt krydderi på tilværelsen,« siger han og forklarer, at det kan provokere de seriøse buddhister, at deres religion er blevet en smule popsmart.

Uanset hvilken slags buddhist man er, er det nemmere end at være kristen og muslim.

Buddhismen har flere tusind år på bagen i Østen, men den kom til Danmark i 1930'erne, og den har i årenes løb vundet en større udbredelse. En af hovedårsagerne var 1950'ernes amerikanske intellektuelle – beatpoeter – som Allen Ginsberg, der fandt stor inspiration i zenbuddhisme, mens Hollywoodstjerner med Richard Gere i spidsen konverterede til den tibetanske buddhisme, også af politiske årsager. For Tibet var ikke længere et frit land, men overtaget af kineserne. Og Dalai Lama forstår at brande sit lands problemer.

Men der er nogle grene af buddhismen, der ikke respekteres af andre buddhister – f.eks. den japanske Soka Gakkai, som hævder, at materielle ting og succes er vigtigt, mens andre buddhister vil mene, vi skal fritages fra ego og begær.

Buddhas sorte får

Buddhismens sorte får sidder på et ægte tæppe hos skuespilleren Lars Lippert. De tilhører den japanske Soka Gakkai-tradition, og jeg skal chante sammen med dem.

At chante er overordnet det, deres praktisering består af. Når man chanter, gentager man et mantra igen og igen og fremkalder dermed den budhatilstand, som angiveligt findes i alle mennesker.

Skuespillerne Lars Lippert, Jannie Faurschou og Judith Rothenborg samt Anna Gøllert, der laver animationsfilm sidder foran et åbent hjemmealter, hvori der hænger et stykke rispapir med kinesiske tegn, en såkaldt Gohonzon, som er budhatilstanden skrevet ned på et papir. Der står også to flasker vin. De er ikke til Buddha, men til Lars Lippert selv.

Det er fint, for ifølge Soka Gakkai-buddhismen, er det én selv, der skal have gaver ikke Buddha, for man er selv en budhatilstand. Derfor, når man har det godt selv, har man overskud til at give noget godt til andre.

Judith Rothenborg rækker mig et viskort med ordene »Nam-myoho-renge-kyo« og peger med fingrene i takt, så jeg kan lære mantraet ordentligt. Lars Lippert slår på klokken og holder en træperlekæde mellem hænderne. Perlerne repræsenterer det begær, som de fleste buddhister forsøger at frigøre sig fra, men som disse buddhister ofte chanter for at opnå.

»Begarer er det brændte, der får dit oplysningsbål til at flamme op. Man kan chante sig selv frem til hvad som helst, men formålet med at praktisere er at ændre sig selv afgørende indeni,« forklarer Lars Lippert.

Han er overbevist om, at man ikke bliver buddhist, fordi man vil brande sig selv, men fordi man har et problem, man gerne vil løse.

Han mener ikke, at det er overfladisk og forkert at ville materielle ting og succes, for livet er en higen og passion med ønsker og drømme som en stærk drivkraft.

»Noget af det sværeste for mennesket er at bevare troen på sit eget potentiale. Derfor bliver man nødt til at finde nogle redskaber, der kan få det frem, man virkelig er,« siger Lars Lippert.

Vi gentager og gentager »Nam-myoho-renge-kyo.«

Jeg synes, det lyder som: »Nå-men-jeg-har-jo-ringet-til-dig-din-ko,« i virkeligheden siger jeg: »Jeg hengiver mig til den mystiske lov om årsag og virkning gennem vibration.«

Stemmerne forandrer sig rytmisk, én chanter på, hvor heldige vi er, en anden på, at hendes mor skal blive rask. Engang har Lars Lippert chantet på at få en Mercedes, men mest af alt har han prøvet at chante sig frem til indre værdier. De er vigtigere end en bil.

»Jeg taler om at være buddhist, fordi det betyder noget for mig. Måske er der nogle, der kan genkende mig, fordi jeg har været med i en eller anden serie eller Lotto-reklame, men jeg vil hellere tale om, hvad jeg i virkeligheden er,« siger Lippert.

Judith Rothenborg underviser kommende skuespillere. Nogle af dem fortæller hun om buddhismen. Hun vil gerne hjælpe andre mennesker, og mange skuespillere er søgende sjæle, forklarer hun, de har brug for noget at finde sig selv i.

Dalai Lama-branding

Tidligere B.T.-redaktør Erik Meier Carlsen er træt af, at buddhisme er blevet smart. Han er tibetansk buddhist. Det var han, længe for han blev kendt.

»Buddhismen stiller krav til de praktiserende, men mange moderne buddhister kommer for nemt om ved det. Det er i det hele taget blevet for nemt at sammenstykke sin egen favoritudgave af en religion,« siger han og tilføjer, at det største problem er, at Da-

lai Lama har været for sød.

Han har givet for mange lov til at bruge sit navn. På den måde er det blevet misbrugt af kvaksalvere og folk, der blot har taget et endagsbuddhismekursus.

»Mange buddhister er indvandrere fra Østen. Der er eksempelvis tibetanere, som slår sig op på, at de er lamaer og tjener penge på det, men alle mine autentiske mestre har afvist at tage penge for at undervise i buddhisme,« siger Erik Meier Carlsen, som ikke har meget fidus til mennesker, der åbent gør buddhisme til en del af deres forretningsstrategi eller brand.

Hummel-ejer Christian Stadil kalder egentlig ikke sig selv for buddhist, men det er samtidig det, han er blevet kendt på.

Han mener ikke, der er noget galt i at blive kaldt eller kalde sig for buddhist, selvom Dalai Lama blot ville kalde sig en simpel munk.

»I den fragmenterede verden, vi lever i, har vi brug for at sætte labels på folk og putte dem i kasser,« forklarer han.

For ham er buddhismen ikke en religion, men en psykologi og sindsvidenskab. Den er et vigtigt redskab, hvis man gerne vil lære at være mere til stede og fokuseret på de ting, man vil.

»Samtidig med, at buddhismen kan

bruges til at arbejde med mål, kan den også være med til at fjerne de indre dæmoner og tage toppen af presset fra ens ambitioner,« siger han og tilføjer, at der er meget få "rigtige" buddhister herhjemme.

»De fleste er blot inspireret af det østerlandske. Folk, der for eksempel har en guru eller dyrker meget yoga, tror man ofte er buddhister, men den slags er hinduistisk,« siger Christian Stadil.

Han mener ikke, at der nødvendigvis er flere kendte, der bliver buddhister, end kendte, der bliver alt muligt andet. Faktum er, at jo mere kendt man er, jo større trang kan man have til at finde indre ro og komme tæt på sig selv, og på det punkt mener Stadil, buddhismen har gode metoder eksempelvis i meditationen.

Stadil vil ikke benægte, at der ligger et godt brand i at være buddhist. På den måde indikerer man, at man går ind for indre søgen og ro, og at man gerne vil gøre noget godt for andre. Christian Stadil markedsfører bl.a. Hummel ved at sponsorere det tibetanske landshold, så både Hummel og et godt formål bliver eksponeret.

»Sådan hænger vores verden sam-

men, og hvis brandet tjener penge på et godt formål, giver det folk lyst til at gøre noget godt,« siger han.

Tænk over det!

»Man siger, at hvis du møder en buddhist, så drøb ham,« siger Tine Norup med et lille smil. Hun står udenfor Center for Visdom og Medfølelse – et center for Tibetansk Buddhisme, hvor hun kommer jævnligt. Etagen under ligger Kirkeministeriets EDB-afdeling.

Når Tine Norup siger, at vi skal drøbe den, der kalder sig buddhist, mener hun ikke i fysisk forstand. Hun taler om åndelighed.

»Når man er buddhist, handler det ikke om, hvad man er udenpå. Buddskabet er, at du skal arbejde med dit eget sind og overvinde vrede, begær og uvidenhed,« siger hun.

Det er i de materielle goder, vi ofte søger lykken, men her er den kortvarig. Vi skal søge indad og træne sindet. I det ligger der også, at man kan være til større gavn for andre, og det er det, der er målet, forklarer hun. For hende er det vigtigt, at folk tænker over det ansvar, de har over for hinanden.

Tine Norup er ikke kendt. Hun er psykolog. Men hun kunne aldrig finde på at tale om buddhisme til sine klienter. Det ville være manipulation. Buddhisme er en vej, de selv må finde, mener hun, for buddhisme er en livsfilosofi.

BUDDHISME

- Buddhisme er en samlet betegnelse for religioner og livsfilosofier, hvis lære blev grundlagt af Buddha ca. 500 f. Kr.
- Buddhismen forkynder en metode til at frigøre sig fra at blive genfødt. Livet er lidelse og foranderligt. Hvis man forstår det og handler derefter, vil man til sidst træde ind i nirvana og ikke længere blive genfødt.
- Der er omkring 18.000-20.000 buddhister i Danmark. De fleste er efterkommere af asiater.

Kilder: Gyldendals Leksikon, "Dansk dharma – buddhisme og buddhister i Danmark" Jørn Borup, Forlaget Univers, 2005

Illustration: Rina Kjeldgaard

KENDIS-BUDDHISTER

Kendte danske buddhister: Anders "Anden" Matthesen, komiker Erik Meier Carlsen, tidl. politisk redaktør på B.T.

Christian Stadil, Hummel-ejer Ole Michelsen, kulturjournalist og forfatter

Master Fatman, sanger, DJ, tv-vært Iben Hjejle, skuespiller Martin Hall, musiker og forfatter Henriette Zobel, designer og trend-sætter

Therese Damsholt, skuespiller Solbjørg Højfeldt, skuespiller Pernille Højmark, skuespiller og forsanger i bandet Sweethearts Suzanne Brøgger, forfatter

Mia Lyhne, skuespiller Anne Louise Hassing, skuespiller Lars Lippert, skuespiller Jannie Faurschou, skuespiller Judith Rothenborg, skuespiller Torben Ulrich, tidligere professionel tennisspiller, forfatter og jazz-musiker Dan Turéll, digter

Kendte udenlandske buddhister:

Uma Thurman, skuespiller Harrison Ford, skuespiller Richard Gere, skuespiller Adam Yauch, basguitarist i Beastie Boys

Allen Ginsberg, amerikansk poet. Gary Snyder (beatpoet) Jack Kerouac (beatpoet) Laurie Anderson, multikunstner Kate Moss, model

Herbie Hancock, jazzpianist Leonard Cohen, sanger, sangskriver, poet

Stephen Batchelor, forfatter Philip Glass, komponist Clive Arrowsmith, fotograf Courtney Love, sanger og skuespiller Yves Klein, fransk maler, billedhugger og performancekunstner Goldie Hawn, skuespiller Brad Pitt, skuespiller